

Suojellun luontotyyppin rajojen määrittäminen (Luonnonsuojelulaki 64 §)

Kohde

Nimi:	Suuren Vehkalahden tervaleppämetsä
Suojelualuetunnus	LTA274579
Kunta:	Joensuu
Kiinteistö:	167-16-9903-26
Pinta-ala:	1,01 hehtaaria
Omistaja:	Joensuun kaupunki
Suojeltu luontotyyppi:	tervaleppämetsä

Aluekuvaus

Alue täyttää luonnonsuojelulain (9/2023) 64 §:ssä ja luonnonsuojeluasetuksen (30.11.2023/1066) 4 §:ssä tarkoitetun suojellun luontotyyppin kriteerit: Luontotyyppikohde koostuu tervaleppävaltaisesta, luonnontilaiseen verrattavasta lehdosta ja luhdasta, jossa tervaleppä runkoluvultaan valtapuuston runsain puulaji. Alueen tienpuoleisella reunalla sijaitseva lehto ja rannempana sijaitseva luhta ovat liitekartassa erotettu omiksi kuvioikseen. Lehto ja luhta muodostavat kuitenkin yhden yhtenäisen tervaleppämetsärajauskohteen.

Lehdon latvusto on sulkeutunut. Alikasvoksena lehdossa kasvaa punaherukkaa, tuomea ja pihlajaa, mutta ei juurikaan tervaleppän taimia. Lehdon pohja- ja kenttäkerros ovat niukkoja. Kenttäkerroksen lajistoon kuuluvat mm. käenkaali, metsäalvejuuri, sudenmarja ja karhunputki. Lehdossa ei ole tulvavaikutusta. Lehdossa on yksittäinen vanha oja, joka on mahdollisesti kuivattanut aluetta. Alueen länsipuolella tien vieressä on haitallisiin vieraslajeihin kuuluvaa jättipalsamia, alueen pohjoispuolella varjoliljaa ja pikkutalviota. Muita alueella tavattavia vieraslajeja ovat isotuomipihlaja ja terttuselja.

Rannempana tervaleppävaltainen alue vaihtuu lehdosta luhdaksi. Luhta on vesiallikoiden ja kuivempien mätäspintojen mosaiikkia. Luhdalla tervalepät ovat varttuneita ja hyväkuntoisia. Tyvivesoja esiintyy jonkin verran. Luhtakasvillisuuden vallitsemassa kenttäkerroksessa esiintyy mm. kurjenmiekkää ja rentukkaa. Avoimemmissa allikoissa kasvaa mm. keltakurjenmiekkää, kurjenjalkaa, rentukkaa sekä rantakukkaa ja -alpia. Kuivemmilla välipinnoilla on puustoa ja saroja (mm. jokapaikansara). Alueella on joitakin pystylahopuita ja maalahopuun pätkiä. Tervaleppämetsä on luonnontilaltaan heikentynyt. Heikkenemisen syitä ovat alueella esiintyvät vieraslajit, yksittäinen vanha oja pohjoisosassa (ei vaikutusta vesitalouteen) sekä pienialaisuus ja roskaantuminen.

Tervaleppämetsärajausten pinta-ala on noin 1,01 hehtaaria. Tervaleppämetsä rajautuu lännessä ja pohjoisessa tien pientareeseen ja asutukseen sekä lounaassa ja etelässä rantapajukkoon ja kiinteistörajaan.

Alueella on virkistyskäyttöä. Alueen hoitotarpeita ovat vieraslajien poisto ja roskien kerääminen.

Asianosaisten kuuleminen ja lausunnot

Pohjois-Karjalan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY-keskus) on hallintolain 34§:n mukaisesti kuullut Joensuun kaupunkia maanomistajana 15.10.2025 päivätyllä kirjeellä. Maanomistajalla ei ole ollut asiaan huomautettavaa.

ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUKSEN PÄÄTÖS JA PERUSTELUT

Pohjois-Karjalan ELY-keskus päättää, että luonnonsuojelulain 64 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitetun tervaleppämetsän rajat määritellään liitekarttaan merkityllä tavalla.

Luonnonsuojelulain 64 §:n 2 momentin nojalla liitekarttaan merkityn suojellun luontotyyppin esiintymää ei saa hävittää tai heikentää. Kielto tulee voimaan, kun päätös on annettu tiedoksi alueen omistajille ja haltijoille.

ELY-keskus katsoo, että muun muassa seuraavat toimet voivat vaarantaa luontotyyppin tervaleppämetsä ominaispiirteitä:

- rakennusten, rakennelmien tai teiden rakentaminen;
- maa-ainesten tai kaivoskivennäisten ottaminen;
- ojittaminen tai muu vesitalouden muuttaminen;
- tervaleppämetsille luontaisen kasvillisuuden poistaminen, hävittäminen tai vahingoittaminen
- metsätaloustoimenpiteet
- kaikenlainen muu toiminta, joka saattaa vaikuttaa epäedullisesti alueen ominaispiirteiden säilymiseen

Luontotyyppirajauksen aluetta voidaan tarvittaessa hoitaa ELY-keskuksen (1.1.2026 alkaen Lupa- ja valvontaviraston) hyväksymällä tavalla ja maanomistajan suostumuksella esimerkiksi alikasvoskuusia tai vieraslajeja poistamalla.

Luonnonsuojelulain 64 §:n 2 momentissa tarkoitettu kielto tulee voimaan, kun ELY-keskus on päätöksellään määritellyt suojeltuun luontotyyppiin kuuluvan alueen rajat ja antanut päätöksen tiedoksi alueen omistajille ja haltijoille.

ELY-keskus on tehnyt alueelle 3.7.2024 luonnonsuojelulain luontotyyppien inventoinnin ja rajausta on tarkistettu 21.5.2025. Inventointitietojen perusteella ELY-keskus on todennut liitekarttaan merkityn alueen täyttävän luonnonsuojelulain 64 §:n

mukaiset tervaleppämetsän kriteerit. ELY-keskuksen mukaan Suuren Vehkalahden tervaleppämetsä on luontotyyppin säilymiselle tärkeä. Näin ollen ELY-keskus on päättänyt määritellä alueen rajat luonnonsuojelulain 64 §:ssä mainitulla tavalla. Luontotyyppin rajat on määriteltä luonnonsuojelubiologisin perustein.

ELY-keskus (1.1.2026 alkaen Lupa- ja valvontavirasto) voi yksittäistapauksessa myöntää poikkeuksen luonnonsuojelulain 64 §:n 2 momentin kiellosta, jos kyseisen luontotyyppin suojelutavoitteet eivät huomattavasti vaarannu tai luontotyyppin suojelu estää yleisen edun kannalta erittäin tärkeän hankkeen tai suunnitelman toteuttamisen eikä hankkeelle tai suunnitelmalle ole teknisesti ja taloudellisesti toteutettavissa olevaa vaihtoehtoa (luonnonsuojelulaki 66 §).

Korvaussäännökset

Valtion korvausvelvollisuudesta on säädökset luonnonsuojelulain 111-113 §:ssä. Jos luonnonsuojelulain 64 §:n nojalla tehdystä päätöksestä aiheutuu maanomistajalle merkityksellistä haittaa, on valtio maanomistajan niin vaatiessa velvollinen korvaamaan haitan. Korvausvelvollisuus ei synny ennen kuin omistaja on 66 §:n nojalla hakenut lupaa poiketa kiellosta ja hakemus on hylätty. Jos on ilmeistä, ettei luvan myöntämiselle ole edellytyksiä toimitus korvauksen määrittämiseksi voidaan panna vireille ilman luvan hakemista. Jos korvauksesta ei voida sopia, maanomistaja voi hakea toimitusta korvauksen määrittämiseksi maanmittauslaitokselta. Korvausten määrittämisestä säädetä kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetussa laissa.

Merkitseminen kiinteistörekisteriin ja maastoon

Päätöksestä tehdään merkintä kiinteistörekisteriin luonnonsuojelulain 64 § 3 momentin mukaisesti. Tarvittaessa ELY-keskus huolehtii luontotyyppin rajojen merkitsemisestä maastoon yhteistyössä maanomistajan kanssa.

Sovelletut lainkohdat

Luonnonsuojelulaki (9/2023) 64, 121 §
Luonnonsuojeluasetus (1066/2023) 4 §
Hallintolaki (434/2003) 34 §

Päätöksen kuuluttaminen

ELY-keskus tiedottaa tästä päätöksestä (luonnonsuojelulain 121 §:n mukaisesti) julkaisemalla kuulutuksen ja päätöksen ELY-keskuksen verkkosivuilla osoitteessa <http://www.ely-keskus.fi/web/ely/kuulutukset/pohjois-karjala>. Kuulutus on nähtävillä ELY-keskuksen sivuilla 2.12.2025-31.12.2025 ja 1.1.2026-8.1.2026 Lupa- ja valvontaviraston sivulla osoitteessa www.lvv.fi > Ajankohtaista. Tieto kuulutuksesta julkaistaan luonnonsuojelulain 121 §:n sekä kuntalain (410/2015) 108 §:n nojalla myös Joensuun kaupungin verkkosivuilla.

Muutoksenhaku

Tämä päätös on luonnonsuojelulain 64 §:n 3 momentin nojalla voimassa mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta, jollei Itä-Suomen hallinto-oikeus toisin päättä. ELY-keskuksen päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta Itä-Suomen hallinto-oikeudelta kirjallisella valituksella. Valitusosoitus on liitteenä.

Liitteet Kartta
 Valitusosoitus

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätös Joensuun kaupunki (kirjaamo@joensuu.fi)

Tiedoksi Ympäristöministeriö kirjaamo.ym@gov.fi
 Pohjois-Karjalan maakuntaliitto (kirjaamo@pohjois-karjala.fi)
 Maanmittauslaitos kirjaamo@maanmittauslaitos.fi
 Pohjois-Karjalan luonnonsuojelupiiri (pohjois-karjala@sl.fi)
 Suomen ympäristökeskus kirjaamo@syke.fi

Asian on esitellyt luonnonsuojeluasiantuntija Sonja Hurskainen ja ratkaissut johtava asiantuntija Saara Heräjäarvi. Merkintä sähköisestä hyväksynnästä on päätöksen lopussa.

Tämä asiakirja POKELY/1500/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument POKELY/1500/2025 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Heräjärvi Saara 02.12.2025 11:09

Esittelijä Hurskainen Sonja 02.12.2025 11:36